

СӨЙ ГОМЕРНЕ, СӨЙ ХАЛЫКНЫ, СӨЙ ХАЛЫКНЫҢ ДӨНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

НУРЛАТ РАЙОНЫ ИЖТИМАГЫЙ - СӘСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА НУРЛАТСКОГО РАЙОНА.

Газета 1931 елның 9 июленнән бирле чыга. № 135 (8292)

27 ноябрь, 1998 ел.

ЖОМГА

Бәясе билгеләнгәнчә

Халыкара инвалидлар көне житә

ЗАМАНА АВЫР ДИП БӘГҮРЬЛӘРНЕ КАТЫРМЫЙК

- Лидия Николаевна, быел тагын Халыкара инвалидлар көне билгеләп утләчәк. Бу катлау кешеләрен карата мәрхәмәтләлек күрсәти, аларны қызғану түрүнда күп сүз болғанчы мөмкин, әмма, әшик, базар шартлары социаль сфераны да биг қырыс қысаларга китеңген кысты. Шуңа күрә, әйтегез әле, сезенең күзгә карап диярлек торучы бу кешеләрнең авыр хәлен ничек тә жиңеләйтүтелгө шәһәрнәмәйонның мөмкинлекләре белән туры киләме соң?

- Авыр заман хәзер. Шуңа күрә социаль яклай идарәсенең дә принципибы бер - ярдәмне ин мөхтажларга гына күрсәтергә. Инвалидлар шул төркемгә керә. Районда 336 Бөек Ватан сугышы, 47 Совет Армиясе инвалиды бар, 453 кеше - балаңкынан гарип, 56сы - эштә имгәнгән, һәм ин күбе - 1322 кеше гомуми авырулардан инвалид калучылар. Шулай булгач, безнен проблемаларның бихисап икәнлеген чамалый торгансыздыр. Тик шулай да без, Республика программасын үти баъып (ә ул 1993 елдан замәлдә), инвалидларга адреслы ярдәм күрсәтеп барырга тырышабыз. Мисал өчен, алар электр, газ, жылылык, фатир өчен, төп категория телефон өчен түләүләрдә 50 процент ташламадан файдаланалар, 1 октябрьдан 15 майга кадәр аларга шәһәрара маршрутлар да йөрүдәльготалар бирелә. Билгеле, гомуми социаль хәл үзен сиздер - бер Нурлат районы гына муллык утрауы булып кала алмый һәм без дә пенсияләрне вакытында биреп бара

Хәбәрчебез сорауларына район хакимиятенең халыкны социаль яклай идарәсе башлыгы Л.Н.ДИЛМӘХӘММӘТОВА җавап бирә.

алмыйбыз, Пенсия Фондының район булеге жыйган акча һич кенә да житәрлек түгел, шулай да шәһәр һәм район хакимияте, аның социаль яклай идарәсе, үз эшләрендә төп игътибары аеруча мөхтажларга биреп булса да, социаль яклай программасының төп юнәлешләрен актив төстә гамалгә ашырырга тырышалар.

- Э бу катлаулы иктисадый шартларда инвалидлар ункөнлөгө ничек үзачак, соңын елларда ул районның традициягә кергән иде бит инде...

- Бу чарага без алдан ук әзерлек башладык. Чаралар планы төзелде, хакимият башлыгының беренче урынбасары Ю.В.Терентьев житәкчелегендә комиссия оештырылды. Бездә инвалидларны хәзмәт колективларында чәйтабыны артына жыю, алар өчен концертлар оештыру, буләкләр, сувенирлар, азық - төлек жыелмалары, кондитер әйберләре өләшү, безнен социаль ярдәм булекчәләре көче белән исә, каты авыру инвалидларның йорт - фатиirlарын жиңеләр ремонтлау һәм жыештыру, стационарда дәвәланучыларның барып хәлләрен белү гадәткә кергән. Сүз унаеннан, районга инвалидлар ечен дип "Крутушка", "Васильево" һәм Баулыяның "Березка" санаторийларына 20 путевка бирелүен дә әйтергә кирап. Декабрьнәң беренче декадасында район үзәк һәм 2 еллап кына эшли әле. Әмма техник яктан грамотталы, таҗәп төгәл һәм тәртипле шофер булдыкты колективта узаң түрүнде үтәй фикер уятырга өлгерде инде. Ул - цемент ташу машинасы шоферы. Үзләре өчен иңмәним булган бу материалнын ул башта Лениногорск, Жигулевск бекеб шәһәрләрдән ташый, аннан буровойларга илтә. Шулай итеп, ача ерак чакрымнары да уарга, кын буровой юлларын да бертигез җаваплылык белән узарга туры килә. Эле соңысы аның заказчы

кредит гайләләргә, аерым кешеләргә ярдәм итүгә тоту түрүнда бара.

- Лидия Николаевна, ә газетабызының алдагы санында хәбәр ителгән "Алтын йөрәк" акциясе ничек бара районда?

- Сүз да юк, социаль яклай системасы камилектән ерак әле, ул зур матди чыгымнар сорый, шуңа күрә дә без хәлле кешеләрнен юксилларга булышлык итәргә теләүләренә һәм ризалашулырына һәрвакыт бүлгү шат булыбыз. Шәфкатъелек ашлары оештыру да керә монда (алары ешрак булса яхшы да бит), тотылган ёс - баш жыю, матди ярдәм күрсәтү да. Әйткән, шундай аяк қытлыгы булуға да карамастан, НГДУның УТТ коллективы (И.Г.Вәлиуллин) әтисез генә түгел, әнисез дә калган гайләгә ярдәм күрсәтү мөмкинлөгө тапты. Башка хәзмәт колективлары, эшмәкәрләр, аерым затлар да декада барышында безнен

40205810300000170031
БИК 049241000 ИИН
1632002325

счетына акча күчерсәләр ничек шат булыр идек без. ышаныгыз, алар беренче чиратта ин мөхтажларга биреләр. Беренче взнослар бар да инде.

Шулай итеп, инвалидлар ункөнлөгө 1 декабрьда старт ала. Ул декада тәссезгәнә, формальтәс - тә утмәс, ә активлик белән һәм мөмкин кадәр нәтижәле булып узар дип ышанасы килә. Болай да кырысылган кешеләр буеннарда генә булса да итебар һәм кайгыртуныңыграк тойсыннар иде.

Т.НАЗАРОВА сәйләште.

Сәгатеннән چыгып тәүлекнәң теләсә кайсы вакытында булуы ихтимал. Владимир Арсентьевич һәрчак эшена җаваплы карый, өзеклекләргә юл күймий.

Рәсемдә: В.А.Алексеев.
Н.АЗИЗОВ фотосы.

Владимир Арсентьевич Алексеев "Лениногорск тампонаж эшләре" чикләнгән җаваплылыктагы жәмғыятеңең Нурлат филиалында 2 еллап кына эшли әле. Әмма техник яктан грамотталы, таҗәп төгәл һәм тәртипле шофер булдыкты колективта узаң түрүнде үтәй фикер уятырга өлгерде инде. Ул - цемент ташу машинасы шоферы. Үзләре өчен иңмәним булган бу материалнын ул башта Лениногорск, Жигулевск бекеб шәһәрләрдән ташый, аннан буровойларга илтә. Шулай итеп, ача ерак чакрымнары да уарга, кын буровой юлларын да бертигез җаваплылык белән узарга туры килә. Эле соңысы аның заказчы

Рәсми хроника Яңа Рәис

24 ноябрь көнне "Комбайн" КХАсы әгъзаларының гомуми жыелышы булды. Анда оештыру мәсьәләссе каралды. Жыелыш, башка эшкә күчүе сәбәпле, хужалык рәисе Д.В. Фәссаховны вазифаларыннан азат итте. Хужалык рәисе итеп шул ук хужалыкта рәис урынбасары булып эшләгән Рәшид Әхлиулла улы Ибатуллин сайланды.

АЛТЫНГА ТИН БАЙЛЫҚ АЯК АСТЫНДА ЯТМАСЫН

Сөнгү бер - ике елда районга минераль ашлама бик күп кайтты һәм аның барысы да диярлек кырларга кертеде. Былтыр рекордлы уңыш алудың да күп яктан нәкәр менә шуның нәтижәсе булды, узган ел көздән кертеп калдырымаган һәм иртә язда тамырдан тукандыру уздырмаган булсан, унышың быелгысы да күпкә түбәнрәк буласы иде. Шулай булгач, минераль ашламаларны куллану киләчкәтә дә игътибар үзәгенде булырга тиешле чара. Ә инде ашлама көткән нәтижәне бирсөн өчен аның үзенә дә зур игътибар булу шарт. Бу очракта сүз беренче чиратта минераль ашламаларны ышанычлы саклау, бәрәкәтле тоту түрүнда бара. Шуңа күрә дә шуши арада гына һәр хужалыкта булып, минераль сыйның никек сакланышы тикшереп чыгылды.

Шунысы игътибарга лаек, игенчелек культурасы чын мәгънәсендә югары, шуңа күрә унышта чагыштырмача ишле булган хужалыкларда минераль ашламаларга хәзер дә житәрлек итебар бирелә. "Өмет" агрофирмасында, Хафизов исемендә, Синдряков исемендә, "Рассвет" һәм кайбер башка хужалыкларда минераль ашламаларның сакланышы да яхши, аларны исепкә алу мәсьәләсендә дә ныкылды тәртип. "Тан", РСУ, шикәр заводы ярдәмчә хужалыкларында минераль ашламаларның сакланышына сүз әйтеп булмы. Аларда барлык ашлама да түбә астында, караңыр үтәрлек түгел, капчылылары асылыларга таслап өлгән, капчылылардың таралып ятмый. Ул жәһәттән "Чирмешән" агрофирмасының Салдакай булекчәсендә складтагы тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны чистартып чыгарырга һәм 315 тонна ашлама капчылыларын яңадан рәтләп урнаштырга да иренәмгәннәр. Яңа житәкчелекнән әшкә чын хужаларча каравына бик житди мисал бу. Инде хужалыкның "Үрнәк" КХАсы белән уртак складында да шундый тәртип итебарга лаек. Әйтүләренә каранды, берара күзүннән ычынып торган ул складын тәртипкә китерү өчен, булган ашламаны башта бер урынга ташып, складны ч

Сүз Дала Мамыгын-да бара. Узган елның 24 июленен бирле биредә тормыш кайный. Зур булмаган хұжалық гаят мөһим эш башкара: шәһәрне артезиан сұы белән тәэммин итеп то-ра.

Су күтәрткеч масте-ры Галиулла Нәбиулло-вич Бикташев борчылырга урын булмавын ышандырырлық итеп аңлатты. Ул - бу хұжалыкның ин төп хұжасы икән. Аннан кала сиғез насос жайламасы ма-шинисты, ике скважи-наларны қарап торучы (обходчик), бер слесарь һәм дүрт каравылчы эш-лиләр. Эш тәүлек әйлә-нәсенә - 4 сменада оештырылған. Службаның максаты - 5 скважина-дан сұны суытып, шә-һәрне өзлексез артези-ан сұы белән тәэмmin итеп тору. Бишесе биш жирдә урнашкан сква-жиналардан су торба аша сукүтәрткеч хұжалыкның беренче баскычы булған жыю блогына керә, аннан 200әр куб метрлық ике сышелікка, аннан насос блогына күчә һәм шуннан күтле басым астында трасса-га күдәртіліп, шәһәргә юл ала.

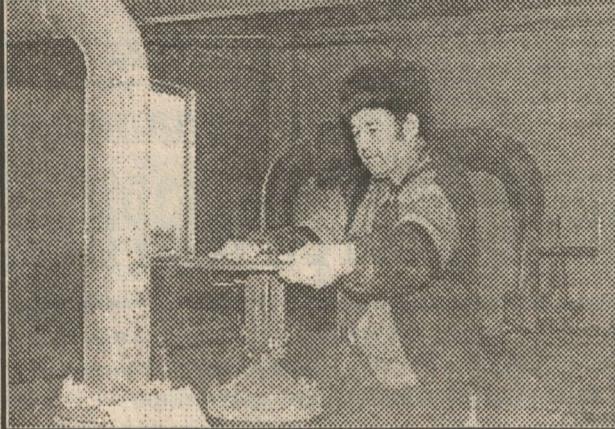
- Тәүлегенә 2 мән куб. метрга кадәр су бирә-без шәһәргә, - диләр насос жайламасы ма-шинистләри. И.И.Жәбба-ров белән С.Г.Тимербулатов. Алар - бу хұжалыкта ин төп профес-сия кешеләре. Скважи-наларда андый - мондый төзексезлек килеп чыкса, аныны обход-чиклар кайтырта, үз көчләре белән гена

ШАҢАРГӘ СУНЫ КЕМ БИРӘ?

Кеше үңайлыкка тиз күнә. Эле ел ярым элек кенә чиста сұны сәгатьләп көтеп алсак, хәзер су өзеклеге килеп туса, гадәттән тыш хәл кебек тузына башлыйбыз. Узган якшәмбә көнне ярты көн сусыз краннарыбызын боргаладык. "Дала Мамыгында төзексезлек килеп чыкты, тиздән

су биреләчәк", - дип тынычландырырга ашыкты-лар безне.

Э безгә қалса, шулкадәр зарығып көтеп алган артезиан сұы бирүдә өзеклек һич булырга тиеш түгел төсле иде. Эмма һәр хезмәтнең үз үзенчә-леке шул.

Рәсемнәрдә: обходчик Э.Н.Рәхмәтуллин; машинист С.Г.Тимербулатов; машинист И.И.Жәббаров эш урынында; сукүтәрткеч территориясе.

төзөтерлек булмаса, ра-ция аша МППның үзәк авария службасы белән элемтәгә керәләр. Һәр

теркем үз сменасында эшнәң ничек барышын журнала төрки бара, төзексезлек сәбәбен

да, су өзеклеге вакытын да тиз белергә була.

- Алдагы шимбәмә? Бер скважинада насос-

ны алыштырдык. Нишлисек - һәр нәрсә тұза бит. Быел гына да очене насосны яңартырга туры килде.

- Э бу якшәмбә көнне су дәрәжә-сен курсате торған курсатекч түн-ды, көн сүйк иде бит. Андый хәл-ләрне булдырымаска тырышабыз да бит...

Су хұжалары-ның сәбәбе акла-нырлық қына түгел, житди сәбәп булын аңласката, сусыз яллар (ә хатын - кыз бөтен эшен нәкъ шул көннәргә кал-

дыра бит!), суга тил-мергән сәгатьләр бул-масын иде инде ул!

Ул нияттән дә эш бара икән. Әлмәтгеологик эз-ләнү экспедициясе янә 3 скважина бораулаган, будка куеп насос төше-рәс гена калған. Аны-сы да башкарлыгач, шә-һәргә бире торған су күләмен 3 мән куб. метр-га житкеру мөмкинле-ге булачак икән. Авари-яләр кайчак шәһәр эчен-дәге торбалар иске-ләннән дә килеп чык-канлыктан, шәһәрдәге "Огонек" кибетеннән чистарты корылмаларын на-кадәрге 2 км. арага яца полиэтилен торба сузылған, озакламый аны төп трасса, йортлар белән ялгарға жына-лар. Кайчак су би-руче-ләр электр уты белән килеп чыккан өзеклек сәбәпле эшләрен түк-татып торырга мәжбүр булалар икән. Мондый хәлдән чыгу өчен үзләрендә дизель стан-циясе куюны төгәлләп киләләр.

Әнә шулай шәһәрне артезиан сұы белән тәэмmin итү көннән - көн ышанычлырак рәвеш ала бара. Нурлатлылар кранны борган саен, аны гамәлгә ашыручи рай-он хакимияте башлығы Ф.С.Сибагатуллинга рәхмәт уйлар. Инде сұны тиешле басым белән кирәккә күләмдә өзеклексез биреп тор-салар, МППның сукүтәрткеч участогында эшләүчеләр дә изге тәләкләргә тилмер-мәсләр, дип уйлайбыз.

С.НУРУЛЛИНА.
Н.АЗИЗОВ фотолары.

ХӘДИЧӘ ӘБИ РӘХМӘТ ӘЙТЕ

Денә шулай корыл-ган инде ул. Кеше үз гомерендә сабый ба-ладан олғайған ке-шеге әверелә. Жырда жыланғанча:

Гомерләр үтә икән ул,
Үтә дә китә икән...

Әйе, гомерләр үтә икән шул. Заманында жир жимертеп эшләп йөргән Хәдичә әби дә сиғезене дистәне вак-ый инде. Лакин ул ял-ғызы түгел. Аның үз әни-ләредәй янын күреп, хәлен белеп, һәр эшен-да дайми булышып то-ручы күршеләре бар. Эле менә бер күзе күрми башлагач, авы-лыбыз шәфкат туташы Гөлсінә Гәрәева аны районның куз врачиның алып барып операция ясатты. Операция уңышлы чыкты, әбинен күзе күре башлады. Хә-дичә әби газета аша районның куз врачи Мидәт Галиевага, шә-фкат туташы Қөлсінә Гәрәевага һәм күршеләре Зөлфа Шәнивәли-евага, Суфия Гафиятул-линага, Таскира Ҳәмәтвәлиевага, Сәвия Ҳәйдәровага, Зөлфия Даүләтшинага, Сара Нургалиевага һ.б.газур рәхмәтләрен юллый, аларга исәнлек - саулык, озын гомер тели.

2. НОЯБРЬ
1998 ел.

ЕРАК ПРОМЫСЕЛДА ОЧРАШУ

Идарәдә 74 кеше мастер булып эшли. Идарә житәкчелеге нәкъ менә шушы урта буын коман-дирларына зур өмөт баг-ый. Шуңа да алар белән эшнәң беренче плаңда торуы гажәп тү-гел. Бу өлкәдә инде шак-тый тәжрибә бар. Ма-стерларның киңәшмә-ләрен, бригадалар арасында һәнәри осталық конкурслары үткәрү гадәттә керде. Әул конкурсларда бригадалың үңышлы чыгыш ясавы күпъяклап нәкъ менә мастерга бәйле. Идарә күләмдә "Ел ма-стерь" конкурслары үткә-руне алыйк тагын. Быел ул исемгә өч кеше лаек булды, биш кеше "Тат-нефть" АЖ һәм НГДУ-ның мактау көгөзләрә белән буләкләнде.

Болардан тыш безнәң идарәдә бригадалар-ның бер - берсөнә ба-рып, турыдан - туры эш урыннарында хезмәт-нәң ничек оештырылуы белән танышулары да үңышлы бер форма бу-лып тора.

... Әнә шулай, ноябрь-нен бер көнендә идарә-нәң барлық нефть һәм газ чыгару мастерлары да икенче промыселга җыелдылар. Шунда ук

идарәнен житәкчे хез-мәткәрләре, бүлек, служба башлыклары һәм белгечләре дә килде.

Бу промысел - идарә үзәгенән дә, төп жи-тештерү һәм тәэмминат базаларынан да ин-теракта урнашканы, әм-ма игтиибар мәсәлә-сендә һич тө үгү күрел-ми. Житмеш чакрым ара-узып бирегә көн саен күптерле белгечлек ия-ләре җыелта. Икенче ЦДНГ территориясендә тагын бер - эре басым станциясе - 4нче ДНС һәм үзенен "кан тамыр-лары" аша ельна аке-миллион тоннадан күб-рәк нефть үткәрә тор-ган әзерләү установка-сы да урнашкан.

Бирегә җыелуның мак-саты промысельдә хез-мәтнәң ничек оештыры-луы, андагы эш шартла-ры һәм житештерү куль-турасы белән танышу иде. Ә мондый игтиибар-га алдырылған һәрсәләр байтак. Нефтьне җынайна һәм күдүрүнүн түл-комплексын үзәнчәл-ган 312нче газ үлчәгеч корылма, мәсәлән, - ин иске объектларын бер-се. Быел ул тулысынча реконструкцияләнде, искергән жиһазлары алыштырылды, хезмәт

шартлары да тамырдан үзгәрдө. Бер үк вакытта, көнкүрещ шартлары да - быел заманча дәрә-жәдә жиһазлап опера-тор йортты сафка бирелде. Әш һәм ял очен ир-кен, якты үлчәнәре булған бу йортта заман-ча күнәнән үткәрү һәм ашау очен аерым бүл-мәле ашханә дә урнаш-кан.

Ул көнне күнаклар дистәләрчә скважина торышын каралып, та-гын бернича газ үлчәу жайламасы белән та-ныштылар. Делегация цехның бернича объектында да булды. Шун-нан соң барлық күрән-нәр турында 2нче ЦДНГ-ның административ би-насында қызыл поч-макта зур сөйләшү үз-ди. Анда цех һәм бүлек начальниклары Валерий Воронцов, Илшат Мән-напов, баш энергетик Рәфыйк Мәхмүтов, кур-кынычсызлық техникасы баш инженеры вазифа-ларын башкаручи Фә-рит Альков "Татнефть" АЖ һәм НГДУның эш-чәнлеге турында сейлә-деләр, күтәмәлеләр эшнәнализ ясадылар.

"Нурлатнефть" ида-ре карамагында

башка чыганаклар ке-бек үк, бу чыганак та үз хәзинәсендә бик авырлык белән гена бира. Нефть гаят тө үзле, анда сум-малар, асфальт һәм күкерткүп. Аннары, озак-еллар эшкәртү һәтижә-сендә - 1974нче елдан бирле моннан булған за-пасның 44 - 48 процен-ты алынған инде - кат-ламнарның сулану дә-рәрәкәсе дә 45 процен-тка кадәр жите.

Цех колективи үзен-нәң төп бурычын үтәу - нефть чыгару буенча зур эш башкара. Уртак ты-рышлык белән скважи-наларның продукция бирергә сәләтле бар-лык фонды да эшкә жигелгән. Скважиналарын үтәп күрән-нәрләр оптималь-ләштерүгә ирешәләр, геологик - техник чара-лар да гамәлгә ашырыла. Ивашино - Кече Сөлчә чыганагында тег-гелгән полимер систем-аларын күдүрүнүн ал-дынгы технологияс-е һәм катламнарга сұны цикллап күдүрү көр-телгән. Шул үк вакытта цех скважиналары ре-монттан соң тиэрәк худ-ка жибәру һәм аларны үзләштерү буенча гео-логик - техник чаралар мәсъәләсендә опера-

тиврак булырга кирәк әле. Бер үк вакытта житәкчеләр, белгечләр һәм мастерларга кара-та хәвефезлек техни-касы, хезмәтне саклау кагыйдәләрен үтәу жәһәттәннән житди кисатуләр дә булды. Цех башлыклары Назыйм Шәфыйков, Анатолий Саватников һәм Флорид Садретдинов та күп көнә тәкъдимнәр һәм киңәш-ләр.

Қыскасы, 2нче ЦДНГ начальнигы Жәлил Мә-хәммәтшинга һәм аның күл астындағы мастер-ларга бу көнне сүзнер яхшысын да, тәнкыйт характерындағысын да шактый ишетергә туры килде.

Киңәшмәгә Йомгакны идарә начальнигының кадрлар һәм юридик мәсъәләләр буенча урынбасары Дамир Вәлиев ясады.

"Мондый очрашулар мәһим һәм файдалы. Формаль булмаган ара-лашу, фикер алышу - бик яхшы мәктәпүл. Без, мастерларга да күп нәрсә бәйле икәнлегенә тагын бер тапкыр инан-дык. Кайчагында моны үзебез дә ахыргача ан-лап бетерміз без. Ә кирәк", - икенче бер цех мастеры Евгений Сидоровның бу сүзләре баш-ка коллегаларның фикере дә дип уйларга ту-лы нигез бар.

В.БУРАЙКИН.

Нәммәбез дә бу фани дөньяда яшәү белән үлем арасындагы гомер юлынан барабыз. Эмма безнен реанимация бүлгегендә гозере төшкәннәрнеч язмышы, гадәттә, кыләстендә була. Монда гади генә иғтибарсызылык та кеше гомеренә бәрабәр бүлгега мәмкин. Яки, киресенчә, авыруның аңына килеп күзен ачына айтелең бер жылы сүз, кайгыртучан караш аңа бөтен даруларданда өстенрәк сихатләнү көче бирергә сәләтле бит. Шуңа күрә дә бу бүлектә эшләүчеләр өчен хәзмәтнәдә иғтибарлы булу, төгәллек һәм сабырлык - язылмаган законнарның иң мәниме.

Бүгенге көндә реанимация бүлгегендә 5 табиб, 14 шәфкаты туташы, 4 санитар һәм 4 лаборант эшли. Көннең төн белән яки киресенчә алышынанлыгын сменасы узуга карап кына тоемлаучы коллектив өчен бер дә күп димәс идек без моны. Чөнки бу бүлекнән хәзмәтнәдә көн белән төннең аермасы юк. Хәер, кичен һәм төнле авыруларның физик халәте тыңысызрак булын, сырхуның ныграк бимазалавын иске алсан, тәүлекнән сәламәт кешеләр мен ял булып хәзмәт иткән оры монда киеренкәрәк, борчулырак та үтә әле. Шуңа күрә дә бүлек коллективының теләсә кайсы мизгелдә дә, хәрбиләр төле белән айтсәк, "сугышчан әзерлек" хәләндә булыу киәк. Э инде өч дистәгә якын кешедән торган коллективны шушы халәттә яшәтү, дистә еллар дәвамында аның бөтенлеген саклау, һәрбер өгъзасының мен мәшәкәтләр белән балалар үстерүче эти - әни, үз тормышына да хокуку булган шәхес икәнлеген истә туто, шуның белән исәпләшә белү өчен акыллы, кешелекле, олы йөрәклө хужа киәклеген таңымый мәмкин түгел.

Бар ул андый хужа! Энә ул операциядән соң наркоздан айып килүче авыру янына төлгән... Э үзәк хастаханәдә үтәннән эшләүчеләрнен байтагы аның яшь белгеч буларак, беренче тапкыр монда эшкә кайтуын хәтерлиләр але.

Урлашуларны кисәту һәм карақлыкка каршы көрәш хокук саклау органнарының да, предприятиеләр һәм оешмалар администрацияләренең дә мәним бурычларыннан берсе булып тора. Урлаучылар административ һәм жинаять жаваплылыгына тартыла яки аларга, китергән зиянны туләтеп, жәмәгатьчелек йогынтысына тарту чаралары кулланыла.

Урланган әйбернәң хакы хәзмәткә түләүнен минималь суммасыннан артмаса, бу вак урлашу санала. Андыйларга карата материаллар, административ яки жинаять жаваплылыгына тарту өчен, судка жиберелә. Жәмәгатьчелек йогынтысына тартырга киәк булганда, материаллар теге яки бу жәмәгать оешмасына тапшырыла.

Урлашуларны профилактикалау һәм булдырмыл калу күп кенә очракларда предприятие яки оешма житәкчелеге һәм жәмәгатьчелекнәң монда ничек каравына да бәйле. Кызгынчка каршы, гәеплеләргә карата һәрвакытта да дисциплинар йогынты ясау чаралары кулланылмый. Мисал өчен, быленың 9 аен-

"Алтын йөрәклө ир" конкурсына кандидат

Доктор, доктор! Синең йөрәккәң
Алтын бәһасенә торырлык!
Шундый олы җанлы осталаз белән
Эшләвен дә нинди горурлык!

ИДЕАЛЬ КЕШЕ БУЛМЫЙ, ДИЛӘР...

1978 елның жәнде кайта Васыл Габбасович бу колективка. Ачык көләч йөзле, шуклыгы құзға бәрелеп торган кара құзле яшь ирне поликлиниканың кабул итү бүлмәсенә хирург итеп билгелиләр. Эшкә керешүенең беренче елында ук ул үзенең иғтибарлы булыу, эшкә жаваплылыгы белән хәзмәттәшләренен дә, сырхуларның да ихтирамын казана. Аның бу якларын хастаханә житәкчелеге дә күрәп ала һәм яшь белгечне стационарга хирург итеп күчерәләр. Монда инде ул бөтен яклап ачыла. Дару белән генә түгел, сүзе белән да җан дәвасы бирә

торган докторны авырулар түзөмсөзлек белән көтеп алалар, һәр сүзен ютлыгын тыңлыйлар, шаяртуларынан онытылып қөләләр, ә ин мәниме - терелүгә өметләрен ныгыталар. Хәзмәттәшләре белән дә уртак төлнө тизтаба ул. Һәрвакыт эзләнә, укый, яңалыкларын башкалар белән дә уртаклашиырга яраты. Э инде 1982 елда реаниматолог - анестезиолог белгечлеге буенча укырга барырга кеше киәк булгач, хастаханә житәкчелегенен дә, хәзмәттәшләренен дә тәкъдиме бер була: монда, һичшикsez, өметле яшь хирург Васыл Габбас улы

май комбинатында эләккән 4 кешега карата да нинди чара күрелгән белмибез.

Урлаучыларга карата көрәштә катнашу - предприятиеләр администрацияләренең функциональ бурычы. Материал жаваплы урыннарга кешеләрне дөрес сайлап күярга, ныкыл һәм тулы финанс - хужалык исәбе булдырырга киәк, ул чакта кибетләрдә ит тә, сөт тә гел булып торыр.

Ә администрацияләр урлауларга каршы көрәшкә катнашурыга төләмиләр икән, бу бары тик милициянен, эшен генә кыенлаштыра. Шуңа да андый предприятиеләре без аерым иғтибар үзәгендә тобауыз, тикшерүләрне дә ешрак үткәрәбез.

А.ЛОГИНОВ,
ведомстводан тыш сак бүлгениң өлкән инспекторы.

Ә бделмәновны жибәрергә киәк, диләр.

Үкүп кайтканнан соң, белемен һәм тырышлыгын жигеп яна эшкә керешә ул. Хирургның эше никадәр авыр булса да, аның "сугыш кыры" бөтенләе белән күз алдында. Э менә анестезиолог белән авыр арасындагы байләнеш қүзгә күренми торган халәт бит ул. (Бу урында, сүздән читкә китең булса да, бер фаразга иғтибар итәс килә: Васыл дигән исем - гарәп сүзе һәм ул - totashtruchi, элемтә тотучы, аерыммас дус дигән мәгънәләрне аңлаты икән. Ата - ана күшкан исеменең дә кешенең тормыш багланышына тәэсир итүенә мисал түгелме икән бу очрак?) Операция өстәләндә ятучының кан басымы, пульсы, супыш алу мәмкинлекләре - барысы да аның авыртуны сизү - сизмәвәнә бәйле бит. Менә шулай итеп, яшәү белән үлем арасындагы көрәшне бөтен нечкәлекләрен тоеп, авыр белән бергә Васыл Габбасович та үз жилкәсендә татый...

Нинди генә катлаулы хәлләрдә дә үзенең сабыр ақылын саклап катлучы, беркайчан да кулларының калтыравын курсәтмәүче доктор үлем очракларын аерула тетрәнү белән кичерә.

Район үзәк хастаханәсе зурая төшкәч, ин авыр хәлдәге авырулар өчен аерым урын киәкелеге зур ихтыяж булып алга киел баса. 1982 елның ахырында житәкчелек реанимация бүлеге ачарга карар бирә. Э бүлек мәдирен инде эзләргә дә киәк түгел - кандидатура бер генә. Менә шулай итеп, ул яңа бүлекка житәкчелек итә башый. Үз күл астына шәфкәт туташларын да үзе сайлый. Беренче мәлдә монда 5 кешедән торган коллектив оеша. Соңрак коллектив, әлбәттә, үсә. Эш гадәттән тыш жаваплы, авыр булууга карамастан, монда кадрлар алышыну юк дәрәжәсендә. Хәтта мондагыдан бераз ты-

нычрак урынга китәргә мәмкинлекләр туганда да, берсенең дә моннан китәргә теләге булмады. Чөнки кая гына барсалар да, нинди генә жирдә эшләсәләр дә, қызлар шушындың кешелекле, җаваплы, аларның проблемаларын үзенеке итеп кабул иткән, вакытында тиешле киңашен әйткән, ярдәм күлән сузган мәдирине башка беркайда да тапмаячакларын бик яхши анлылар.

Васыл Габбасовича быел июнь аенда 45 яшь тулды. Хәзмәтнәдә генә түгел, шәхси тормышында да аның шундый асыл кеше булыу сокландыра. Эти - әниң өчен аның һәрвакыт тетрәп торуын да беләбез. Өлкәннәрнен исә картлык көннәрдә яшәү урыны итеп уллары Васыл гаиләсен сайлавы да шуның бер дәлиле, ләбаса. Гаиләдә өч бала үсә. Ачык йөзле, мәләем һәм тыйнак, үңгән хатыны һәдия белән алар шуши ишле гаиләне бер дә авырсынычы, жил - яңгыр тидермичә тәрбиялиләр. Балалар дигәннән, Алмаз белән Лилиясе шәһәрнәң 1нче мәктәбен алтын медальгә генә тәмамлап, хәзәр югары уку йортында белем алалар. Э тәпчекләре Алия - бу гаиләнен бөтен яхши сыйфатларын үзенә туплаган алтын бергә төгрөгө мәктәбендә абыл - аласының йөз акылын саклап, тырышын үкүп йери.

Габбас бабай улының киң күнелле, һәрвакыт ярдәмчел булуын авылдашлары да беләләр. Аны белеме һәм дәрәжәсә белән масаймавы өчен яраталар. Шуңа күре олысы да, кечесе дә аны борчуларын һәм серләрен уртаклашырдай кеше итеп санылар, аңа киңашкә һәм ярдәм сорап киләләр һәм олы ярату, чын горурлык белән: "Безинен Васыл", - дип йөртәләр.

Тормышта: "Идеаль кеше булмый", - дигән караш яши. Эмма безнен арада шундый кеше бар. Чынлап әйтәбез - бар, тик күз генә тидермәгез.

Хәзмәттәшләре исеменән
А.ЗАРИПОВА,
район үзәк хастаханәсендә
реанимация бүлеге өлкән
шәфкать туташы.

Н.БУЛАТОВА,
хирургия бүлеге өлкән
шәфкать туташы.
Н.АЗИЗОВ фотолары.

Таныш булыгыз: "Нурлатгаз" эксплуатация - житештерү идарәсө эшчеләре Ирек Гәрәевич Галиев һәм Владимир Григорьевич Мандрейкин. Аларның һәр икесе - газ жиһазларын ремонтлау буенча комплекслы служба слесарьлары. Бу эшчеләр кулы белән районда никәмә - никә йортка табигый газ бирелде. Аларга Кычытканлы, Сәләнгеш кебек ерак авыллар өлкәндә дә зәңгәр уткызырыга туры килде. Мондый очракта халыкың рәхмәтен, сөнечечен күрәп, егетләр үзләренең никадәр игелекле эш башкаруларына тагын бер кат инаналар, шуңа да үз вазифаларын жириңә житкереп үтәргә тырышалар.

Фотохәбәрчебез Н.АЗИЗОВ аларны Кычытканлы авылында табигый газ биргәндә төшереп алган иде.

УРЛАШУЛАРГА КИРТӨ КҮЕЛСҮН

да "Төрнәс" хужалыгында урлашкан өчен 15 кеше токкарланды, әмма күрелгән чаралар түрүнде бер генә жавап алынды. Хафизов исемендәге хужалыкта жиһе урлашуның берсенең карата да жавап юк. "Сөлчә"дә 16 каракның дүртсенең карата гына чара күрелде. "Чирмешән"дә тотылган 9 кешенең берсенең карата да жавап алганыбыз юк. Ит комбинатында тотылган 19, сөт -

дуслык

